

AZINLIK

—
Türk
Edebiyatı
Roman
—

DK
100
Cumhuriyetimiz
100 Yaşında

İSHAK REYNA

İshak Reyna, 1963'te İstanbul'da doğdu. 2003-2009 arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde deneme, öykü ve editörlük, 2009-2018 arasında Okan Üniversitesi Çeviribilim Yüksek Lisansı programında çeşitli editörlük dersleri verdi. 2010'dan beri çeşitli öykü, deneme ve şiir seçkileri hazırladığı lise ve ortaokul öğrencileriyle "karşılıklı sohbetlere" katılıyor. 1991 sonbaharında YKY'de başladığı kitap editörlüğüne, 2005 sonbaharı-2007 yazı arası İş Kültür Yayınları'nda kurucu editörlüğünü yaptığı Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi sonrası 2015 yılından bu yana yine YKY'de devam ediyor.

AZINLIK

Bir Hal Tercümesi

Yazan: İshak Reyna

Editör: Hülya Balcı

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Şubat 2023 / ISBN 978-625-6417-10-6

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Kapak görseli: "Atlaslı Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi", IV. cilt, *Yahudi Dünyası*, İletişim Yayınları, s. 157.

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kâğıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Azınlık Bir Hal Tercümesi

İshak Reyna

*Alis'i yazarken neden kendi cemaatini yazmıyorsun
diye soran Hera'ya...*

Teşhis ve karar

Kimilerine farklı gelecek olsa da evet gerçek adım Edi ya da kodladığımda Edirne-Diyarbakır-İstanbul ama ikisi bir arada mesleğimi tanımlasa da soyadım Tör değil. Yani Kadro hareketi ve dergisi üyesi, sonradan kültür işlerinde çalıştığı bankanın kütüphanesine adı verilen Vedat Nedim Tör'le kültür işleri dışında bir akrabalığım yok. Elli bir yaşında, büyük bir yayınevinde çalışan, İstanbullu, Yahudi bir çeviri-edebiyat editörüyüm. Son yılların gittikçe artan oranda kimlik ayırıştırıcı ve kapıştırıcı dünyasında bunun da kimileri için ne anlama gelebileceği konusunda yaşım itibarıyla yeterince tecrübeli, hatta şerbetli sayılırım. Yani, okuyacaklarınız boyunca kimlik sorunlarıyla kafanızı şişireceğimi sanıp dertlenmeyin lütfen... Aslında yazacaklarım için şimdilik söyleyebileceğim, bunun genellemeler, insanın ancak içinden dile getirdikleri ya da örttükleri kadar, hayatla kitapların birbiriyle uyumu-uyumsuzluğu ya da birbirlerinden rol çalışmalarıyla ilgili olacağı.

Aslına bakarsanız metnin içinde sebeplerine değinebileceğimi umduğum üzere, yazmayı düşündüğüm kitap bu değil, yaklaşık on yıldır bir vakıf üniversitesinde sürdürdüğüm dersin notlarından yola çıkarak oluşturacağım bir Çeviri Yayıncılığı ve Editörlüğü El Kitabı'ydı. Ancak, son güne dek geciktirsem de, aralık ayında kurumsal bir zorunluluk olarak yaptırmak durumunda kaldığım sağlık kontrolü benim açımdan her şeyi değiştirdi.

Çalışmakta olduğum yayınevinde her iki yılın sonunda göz muayenesinden geçmek ve kimi tahliller kurumsal sigortamızca karşılanıyor. Göz muayenesi bunca kitapla haşır neşir olan bizim meslekte kuşkusuz gerekli ve anlaşılabilir bir uygulama ama küçüklüğünden beri iğne ve kan gördüğünde fenalaşan, o yüzden bundan mümkün olsa ömür boyu kaçacak benim gibiler için tahliller tam bir eziyet. Ama insanın sevmediği ot burnunun dibinde bitiyor işte! İlk tahlillerdeki “bazı kan değerlerinden” (pek ince kemikli sayılmam) memnun kalmayan havalı doktor, prostat, tuvalete çıkma performansı gibi bir dizi fazlasıyla özel sorunun ardından “yaş itibarıyla” (sanki ilk sonuçlardan sonra yaşım değişmiş gibi) ikinci bir dizi tahlil daha istedi. Kırk kırk beşi bulup da doktora selam verdin mi, bir tür çekap borçlusu çıkmaman imkânsızdır memlekette zaten... Üçüncü görüşmemizde ise doktor pantolonumu indirmemi isteyip “Eveet, şimdi de dirseklerimizi dayayıp öne doğru eğiliyoruz” deyince bir şeylerin ters gittiğini hissettim ama yine de bu “doğuya giden geminin en batıya doğru koşan” hastanesinde böylesi uyarısız yoklanmayı da beklemiyordum doğrusu.

Meğer gerek bu denli acıması ve epeydir tuvalette, pisuvar önünde geçirdiğim uzun dakikalar gerekse aile geçmişimdeki (“babanız ve amcanızın”) ölümler prostat kanseri olduğumun işaretleriymiş. Kandaki PSA (Prostat spesifik antijen’in kısaltması) değerlerinin bunca yüksekliği metastazın maalesef oldukça ileri seviyede olduğunu gösterse de (anlaşılan bu aşamadaki standart replik) “Allahtan umut kesilmez”miş ve durum da “açılmadan aslında tam olarak anlaşılabilir”miş...

Doktorun sesi adeta aramıza bir su tabakası girmişçesine bana gecikmeyle ve boğuklaşarak ulaşırken, kafamın içinde “Ben de onlar gibi hem de elli beşime varamadan öleceğim!” cümlesi dönmeye başlıyor. “Anlaşılan genetik gerçekten de kadermiş, üstelik arada tıpta olduğu iddia edilen onca gelişmeye rağmen” cümlesiyle birlikte.

“...Tabii bu gibi vakalarda en iyisi önce komple bir alt batin ultrasonu, ardından da ayrıntılı bir kolonoskopi yapılmasıymış. Zaten benim gibi ellisine varanlarda kolonoskopi bir zorun...” diye sürdürdüğündeysen kesiyorum empati yoksunu doktorun sözünü:

“Doktor bey, ömrümün kalanı için pek garanti veremedim ama maşallah oldukça duygu yoksunu ifadelerle gövdeme yapmayı düşündüklerinizi sıralıyorsunuz... Öte yandan, pek genç sayılmayacak bir erkek olarak siz de kendinize bunca kolay (içimden başka şeyler demek geçse de) uyguluyor musunuz önerdiklerinizi, doğrusu merak ediyorum?.. Ben empati sahibi bir iki doktora daha göstereceğim sonuçlarımı; merak etmeyin, işyerime verilecek raporu da onlardan alırım” deyip tahlil sonuçlarımı kaparak çıkıyorum odadan.

“Hiç olmazsa afallatıp biraz havasını söndürdüm ukalanın” diye teskin etmeye çalışsam da kendimi, yazık ki sonradan gittiğim iki daha nezaket sahibi doktorun da –tahlil verileri, anlattıklarım ve yoklama sonucundaki– teşhisleri değişmiyor. Azıcık değişen tek şey, o da “merak etmeyin, geride bekleyenim yok, kaldırılabirim” deyip zorlayınca, ömrümün kalanına biçtikleri süre: Cerrahi bir müdahalenin yarar sağlayamayacağı bu aşamada, garantisi olmamakla birlikte, altı ay kadar bir sürem “var sayılabilir”miş ve bunun özellikle son haftaları pek hafif seyretmezmiş.

“Prostatta belirgin büyüme. En geç bir yıl içinde tahlillerin tekrarı” raporumu “son aylarımı ne kendime ne de kimsenin bana acıması ile geçirmek istemiyorum” deyip neredeyse yalvararak alıyorum yaşıtım olduğunu sandığım vicdan sahibi doktordan. Yıllardır tanıdığım (onlara nice dir “İnsan Kaynakları” denen) Personel Müdürümüz Samim’e raporu geciktirmemi bana rahatça takılmasına olanak sağlayacak bir hafifsemeyle veriyorum ki, acemi bir yazar adayı olarak birkaç güne benim gibi pek az izin kullanan biri birikmiş izinlerini toptan isterken fazla işkillenmesin (“Zorlu bir çeviriye yoğunlaşacağım. Elbette bize”). Masama

geçtiğimde meraklanıp “E, ne dedi doktor?” diye soran iş arkadaşlarıma da “valla ‘düzenli gözlük kullanımınız sayesinde gözleriniz sizi ömür boyu götürür, geri kalanı içinse ne yerseniz yiyin’ dedi” diyorum göbeğimi patpatlayıp acılığını fark ettirmediğimi umduğum biçimde gülümserken...

Başlıyorum...

Önümde böylesi kısa bir vade belirse de, insanın hayati denebilecek sorunlar karşısındaki tanıdık aşamalı tavrı sanırım pek değişmiyor: Önce inkâr ve öfke geliyor, hemen ardından “Niye ben?”, “Niçin şimdi?”, “Bu kalıtımla sağlığıma bunca boş vermeseydim ne değiştirdi?” gibi soruların kafanızın içinde vınlayıp durduğu bir kendine acıma ve sorgulama dönemi. Belki de sürenin kısalığından görece hızlı vardığınız kabullenme döneminde ise tüm bu duyguları taşımaya devam ediyorsunuz aslında ama planlarınız ve buna uygun olarak da yaşıyorsunuz değişiyor. Sözgelimi benim yaşantım, böylesi bir durumla karşılaşmasaydım, büyük olasılıkla yıllardır olduğu gibi devam edecekti: Yaklaşık on yıldır yaptığım gibi, asgari talep olduğu sürece, bahar döneminde üniversitenin Çeviri ve Yayıncılık Çalışmaları yüksek lisansında verdiğim “Çeviri Yayıncılığı ve Editörlüğünde Uygulamalar” dersini verecek ve neredeyse otuz yıldır sürdürdüğüm editörlük mesleğime devam edecektim. Hatta niyetim, az önce andığım gibi, bu yaklaşık on yıllık dersin notları ve otuz yılın deneyiminden yola çıkarak bir tür Çeviri Yayıncılığı ve Editörlüğü El Kitabı hazırlamaktı. Ancak gerek vademın sınırlılığı gerekse yakın zamanda Yayıncılar Birliği bünyesinde oluşturulan “Mesleğimiz Yayıncılık” platformunun hazırlayacağını açıkladığı kitap beni okumaya başladığınız bu kitabı yazmaya sevk etti.

Bunda şüphesiz bunca yıldan sonra bu vadede başkalarının eserleriyle uğraşmak yerine kendi yazacaklarımla meşgul olmak dürtüsü ağır basmış olabilir. Ataç'ın onca çeviriden sonra ancak kırk sekiz yaşında yayımlayabildiği ilk telif kitabı *Günlerin Getirdiği*'ne (hayır, Götürdüğü diyemezdik çünkü bu başlık Suut Kemal Yetkin tarafından Ataç'ın kitabından sonra zaten kullanıldı) yazdığı önsözde dediği doğrultuda "Ne yani, arımda hiçbir eser bırakmadan mı ölüp gitseydim?" duygusu... Yazık ki altmışından hemen önce ölen Ataç gibi benim ilk kitaptan sonra yaklaşık on yıl daha sürem ve başkaca kitabım olmayacak. Ama bakarsın doktorlar biraz yanılmıştır zamansal garantide Anthony Burgess'te olduğunca ve ben de onun tersine, kalan ömre inat hiç olmazsa bu kitabı sığdırabilirim.

Niyetim bu kitapta giderayak bir tür hayat ve belki biraz da meslek muhasebesine girişmek (mesleğimizin ustalarından Vedat Günyol kullanmasaydı adına *Giderayak Yaşarken* de diyebilirdim). Diyeceği olan bir özyaşamöyküsü, anlatı hatta bir roman (zamanımız düşünüldüğünde en yaygın yafta bu elbette) diyebilir bu kitaba... Açıkçası, benden sonra kitabıma ne gibi bir boncuk takılacağı pek umurumda değil (olsa da elden bir şey gelmeyeceğine göre)... Ben becerebildiğimce yazacağım, okursanız dilediğinizce okuyacaksınız siz de... Tabii yayımlanırsa... Şüphesiz önde gelen bir yayınevinde bunca yıl editörlük yapmış ve en azından ketumluğuyla tanınan birinin "giderayak" neler yazdığı, mesleki çevreyle sınırlı olsa da bir ilgi uyandırmaya adaydır ama "son tahlilde" bir yayınevinin neyi, neden yayımlayacağı tam olarak kestirilemez. Kaldı ki kimi yayınevleri bünyelerindeki kişilerin dosyalarına karşı hep biraz daha mesafelidir de.

Aslında kurumdaki birinin yazdıklarına, yüzüne karşı kolay kolay "Bu olmamış" denemediğinden bu ilke bütünüyle temelsiz sayılmaz ama benim durumumda kimse yüzüme karşı zor durumda kalmayacak. Ayrıca taze ölüm, taze addan hemen her

zaman çok daha garantili biçimde satışlara olumlu etki edeceğinden, kitap, yayınevi için kayda değer bir külfet de oluşturmaya-caktır diye düşünüyorum en azından.

Kaldı ki kitabımın, bir ailem hatta yakın çevrem olmadığından, bu tür kitapların yazamayan yakınlarla karşı taşıdığı temel haksızlık duygusuyla malul olacağı da pek söylenemez (Yazabilselerdi kim bilir onlar neler yazardı yazarlar-yazılanlar hakkında? Ve asıl o zaman daha adil ve ilginç olmaz mıydı böylesi kitaplar?). Ne de olsa böylesi bir kitaba oturan kişinin içinden neler çıkacağını sanırım o kişi dahil kimse tam olarak bilmemektedir.

O halde başlayıp görelim.

Seçilen dil

Fotoğraf albümümün ilk sayfasındaki “doğum ve sünnet” davetiyesine bakılırsa bundan elli yıl, birkaç ay önce kışa dönük bir bahar sabahı Şişli Etfal (tıfıl, yani çocuk) Hastanesi’nde doğmuş ve Yahudi geleneklerine uygun olarak yedi günlükken aynı yerde sünnet edilmişim. Eğer günümüzde gittikçe artan sünnet travması konulu literatürü bir kenara bırakırsak, bence çocuğun anasıyla hamama götürülüp götürülemeyeceği tartışmalı bir yaşa gelmeden malum deri parçasından kurtulması, tüm bedel-hediyele rağmen daha az maliyetli. Ayrıca o acıyla acıtanın üzerine etseniz de herkes durumu şakayla (“gülsuyu bu canım, gülsuyu!”) geçiştirebiliyor. Oysa öbür türlüsünü düşünmek bile ürkütücü (Valla bedelini fena ödetebilir üzerine işediğiniz sünnetçi amca!).

Babam da, annem de, sonraları okudukça anlayacağı üzere (çünkü pek çok konuda olduğu gibi bu konuda da konuşmazlardı), 1934 Trakya Olayları sonrası İstanbul’a göç etmiş ailelerden. Babamla amcam anne babalarını çok erken kaybettiklerinden oldukça genç yaşta okulu bırakıp ticaret hayatına atılmak zorunda kalmışlar. Aralarında hepi topu on altı ay olan, belki bu yüzden de hayat boyu birbiriyle hem rekabet edip hem de birbirinden uzaklaşamayan iki kardeş, Mahmutpaşa ve Kapalıçarşı’daki çeşitli çıraklık ve tezgâhtarlık tecrübelerinin ardından Mercan’da ilk “itriyat ve tuhafiyeye” ortak dükkânlarını açmışlar. İşleri oturunca askere gidenin de rızkını çıkartan dükkân, dönüştü bira-

derlerin başını bağlamaya da yaramış: Cumartesi öğleden sonraları haftalıklarını alınca kendilerini yeni yeni yaygınlaşan naylon çorap ya da ruj, parfüm, saç fırçası vb. ihtiyaçlarını daha ucuza gidermeye adayan Fransız ortaokulu mezunu daktilo-ön muhasebe kızlardan olan annemle yengem (ki biz ona “teyze” derdik) gide gele bizimkilerle tanışmışlar (Fotoğrafta, tezgâhın ardında altmışların ince yakalı ceket ve ip kravatlarıyla ne de genç bizim biraderler).

Gel zaman git zaman, kuşkusuz uygun anlarda yapılan özel indirim jestleri ve teşekkür gülümsemelerinin ardından, biraderler annemi ve yengemi pastaneye, oradan da sinemaya falan davet etmeye başlamışlar. İki çift olarak gezmenin verdiği güven ve –annemin tabiriyle– biraderlerin o sıradaki “şaşırtıcı bonkör-lüğü” kızları çok geçmeden can evinden vurmuş! İyi birer kısmet bulduklarını düşünerek (“hem çöpsüz üzüm hem de iş sahibi”) konuyu zaten bilen ve muhtemelen nefes tutmuş bekleyen annelerinin de yardımıyla babalarına açmışlar. Babaların da anlaşılınan “kızlarına iyi bakacaklarına dair” biraderleri gözü tutmuş ki, birlikte takılan (hem böylesi daha tasarruflu!) söz-nişan yüzüklerinin ardından birer yıl arayla ikisi de dünyaevine girmiş.

“İşte mutlu son” diye bugün kimse düşünmez ama anlaşılınan o yıllarda düşünülüyormuş. Oysa, bizim biraderlerin evliliğin ardından kaybettikleri ilk özellikleri elbette “şaşırtıcı bonkörlükleri” olmuş. “Sana ben bakarım hayatım, sen evinin kadını (“sultanı” bile denmiş olabilir o sıralar) ol” kalıp cümlesini gelecek günlerin “bonkörlüğünün” garantisi sanan bizim daktilo-ön muhasebe kızlar, işlerini de bıraktıklarından, tez zamanda kocalarından pek de bonkör sayılmayacak (“E ne isterseniz biz dükkândan getiriyoruz zaten; başka ne gibi bir ihtiyacınız olacak ki?”) haftalık harçlık alır duruma düşmüşler. Kaldı ki, flört döneminde bir tür ciddiyet göstergesi sayılan iki çift halinde takılmak, evlenildiğinde Şişli’de tutulan altlı üstlü dairelerde yer yer birbirine hava da atılan bir

tür “yapışık ikizler” kıvamına dönüşmeye başlayınca, annemin ayakları suya ermiş.

Bir cumartesi sabahı babamla amcamın erkenden Sirkeci Sinagogu’na, ardından dükkâna geçmesini (önce maneviyat, akabinde maddiyat elbette!) fırsat bilip soluğu anne baba evinde almış. Yazın erkek kuzeniyle Büyükada’daki gruplarıyla gezip eğlenen –hatta birlikte adalar arası bir de dans şampiyonlukları olan– tek kızlarını kocasından (eli sıklığından, Fransızca hatta doğru dürüst dans etmeyi bile bilmeyişinden) gözyaşlarıyla şikâyet ederken gören anneanne ve büyükbabamın şüphesiz içleri sızlamış ama onlar da dönemin az çok ezbere yaşayan insanlarından olduklarından, kızlarını teskin edip evine yollamak –ve muhtemelen her derde deva olacağı sanılan çocuk konusunu açmanın– dışında ellerinden pek de bir şey gelmemiş anlaşılır.

Oysa çocuk konusunda atik davranan amcamla yengem olmuş. Kendileri için derde deva olmuş mu bilemem ama ilk –hem de erkek!– çocukları benden bir yıl önce doğmuş. Küçük kardeş olma dezavantajını böylelikle avantaja dönüştürdüğünü düşünen amcam geleneğe uygun biçimde oğluna babasının adını koymuş. Ertesi yıl bendenizin teşrifıyla skor ve adlar eşitlendiğinde ise, sorunu futbol esinli “büyük-küçük” ön ekleriyle çözmeye başlamışlar.

Ancak amcamın skoru yeniden lehine çevirmesi gecikmemiş: Bu kez yengemin babasının adını taşıyacak olan kardeş-kuzen de benden on ay, abisinden yaklaşık iki yıl sonra dünyaya gelmiş. Bu gidişle sıranın hızla yeniden kendisine geleceğinden korkan ve flört döneminin eli açıklık günleriyle genç kızlığının ada yazlığı hayatı çoktan buharlaştığı gibi, pazar gezmelerinin yerine geçen ve elbette içlerinde amcamla yengemin de yer aldığı grupla yapılan tavlalı konkenli ev buluşmalarıyla umduğu ile bulduğu hayat arasındaki boşluk günden güne büyüyen anneciğim gittikçe odasına kapanmaya başlamış. Zamanla zaten oldukça hassaslaşmış

sinirleri ileriki yıllarda “Belki de hayattaki tek gerçek dayanağım-
dı” dediği babasını henüz ben iki yaşındayken ani bir kalp kriziy-
le kaybettiğinde hepten iflas edince, onun gibi ben de tek çocuk
olarak büyümek durumunda kalmışım.

Anneannemin kendi acısını hızla örtüp (ya da böyle baş edip)
kızına ve torununa sahip çıkmak için artık çok da bayılmadığı da-
madının evine taşınmasıyla, babamla amcamın evleri ve dükkânı
ayrımaları da (babam itriyatı, yani parfümeriyi, amcamsa tuhafiy-
eyi sürdürmüş aynı handa) bu sıralarda olmuş.

O yıllardan hafızamda canlanan fotoğrafsa, Türkiye’de bu-
lunmadığı için biraderlerin Almanya’daki bir müşterileri aracılı-
lığıyla getirttikleri (sonradan anladığım kadarıyla lityum bazlı)
ilaçların etkisiyle gününün büyük kısmını yatakta uyuyarak ge-
çiren bir anne ve okuldan eve geldiğimde, çocukken geçirdiği bir
bisiklet kazası sonrası hafifçe sürüdüğü sol ayağıyla ya mutfakta
bir şeyler pişiren ya da kendisine verilen küçük odada, o yıllarda
da bir arkadaşının Şişli Pasajı’ndaki dükkânıyla bağlantılı olarak
evden sürdürdüğü terziliğinin ustalığıyla bir şeyler dikip ütö-
leyen bir anneanne (Ev işlerinden az çok anlar olduysam zaten
onun sayesinde).

Anneannemin Türkçesi, karşılaştığım yaşıtı Yahudilerde oldu-
ğu gibi, kırık dökük ve oldukça aksanlıydı. Gerek büyükbabamla
gerekse anne ve babamla 1492’de İspanya’dan sürülen Sefarad
(yani Akdeniz-Latin) kökenli Yahudilerin beraberlerinde getirdiği
Yahudi İspanyolcası (Judeo-Espanyol ya da kısaca Yahudice) ko-
nuşur, anlaşırdı. 1934 Trakya Olayları, “Vatandaş, Türkçe konuş!”
kampanyaları ve İkinci Dünya Savaşı günleri belleklerinde henüz
taze olan anne baba kuşağıysa, tonlamalarında ve kimi kelimeler-
de ortaya çıkan aksanları hariç Türkçelerini oldukça düzeltmiş ya
da düzeltmek durumunda kalmıştı. Muhtemel fark edilmelerini
önlemek için günlük hayatta Türkçe ad taşımaya başlayıp benim
kuşağımın çocuklarından başlayarak ev içi anlaşma dili yerine

“çocuktan gizli konuşulacakların” dili haline getirmişti Yahudiceyi.

Ya da en azından bizimkilerin tercihi bu yönde olmuştu ve bu tercih benim geleceğimi de birinci derecede etkiledi: Benden bir şey gizlemek istediklerinde normalde evde konuşulmayan bir dile başvurmaları elbette ilgimi uyandırıyor ve zamanla aradan kimi kelimelerin anlamlarını sökmeme yarıyordu ama anneannem hariç bu dille hemen hiç karşılaşmamam, sonuçta olsa olsa anneannemin bana Yahudice söylediklerini belli oranda anlayıp Türkçe cevap vermeme yol açıyordu. Torunuyla tutturduğu bu iki dilli iletişim biçimini, belki Türkçe pratik yapmasına yaradığından anneannem de bozmuyordu. Sonuçta bugün “bir kayıp bir kazançla” Yahudi İspanyolcasını neredeyse hiç bilmeyen ama Türkçesiyle çevirmenlik ve editörlük yapıp şimdi de kitap yazmaya soyunan biri varsa karşınızda bu biraz da o günlerin ürünü!

İstanbulu Yahudi bir ailenin ayrıksı çocuğu Edi, üniversite yıllarında babasının ticaret hayatından uzak duracağını, gönlünün kitaplarda ve çeviride olduğunu keşfeder. *Şalom* gazetesinde başladığı çevirmenliğe, çeşitli yayınevlerinde, redaktör-çevirmen olarak devam eder.

Edi ülkesinde birkaç kere azınlıktır: Yahudi olarak, çoğunluk için yaşamsal bir ihtiyaca dönüşmeyen kültür dünyasında bir çevirmen-editör olarak... Azınlıkta, ekonomik krizlerden terör saldırılarına, Hrant Dink'in öldürülmesinden Gezi olaylarına, ülkenin yakın tarihine tanıklık eder. Ta ki hayatı beklenmedik bir dönemece girene kadar...

